

HIVATÁSBÓL-NYILVÁNOSAN

A rendszerváltás óta lejtmenetben, tévúton? –

avagy:

25 év után ELEGÜNK VAN A KIFOSZTÓ-KÖNYÖRTELEN KAPITALIZMUSBÓL...!

Kedves Olvasóink!

A hazai tömegtájékoztatásban dolgozók legnagyobb szakmai kollektívája, a **Magyar Újságírók Országos Szövetsége /MÚOSZ/** — legfelsőbb döntéshozó szervének, a **küldött-közgyűlésnek** több mint négy éve vagyok megválasztott tagja — 2012. márciusában **elnökségi** nyilatkozatban szögezte le, **Hivatásunk a nyilvánosság** címmel, egyebek mellett az alábbiakat:

Az utóbbi évek egyértelmű tapasztalata, hogy a magyar média —függetlenül attól, hogy közszolgálatot lát el, vagy piaci viszonyok között funkcionál — a szükségeshez képest **alulteljesít**. Ez igaz mind az írott, mind az elektronikus termékek jelentős részének minőségére, mind a tájékoztatás szakszerűségére.

A rendszerváltás óta az egymást követő kormányok a mai napig nem tudták feloldani a sajtó szabadsága és a szükséges, törvények által meghatározott szabályozás közötti ellentmondást. Különösen érvényes ez a közszolgálati médiára, amely a magyar nyelvű médiatér kis hányadát tölti csak ki. E részarányval a nemzet számára tartalmilag **bemutathatatlanok** a kormányzati és közigazgatási törekvések, **hitelesen megjeleníthetetlen** a közvélemény hangja, **átadhatatlan** a nemzet és a világ kulturális öröksége. Emellett a közmédiánál jelentős probléma az időről időre visszatérő **kiegyensúlyozatlanság**, a sokirányú és **hiteles tájékoztatás hiánya**.

A hatalomban egymást követő politikai elit mindedig a szükségesnél nagyobb befolyást akart gyakorolni a média felett. Visszaélve a médiamunkások kiszolgáltatott helyzetével és a törvényhozói hatalommal, ezt, különösen napjainkban, **nagyjából sikerül is megvalósítania**. Pedig a nyilvánosság hiányosságai a demokrácia működését alapjaiban **veszélyeztetik!**

Nos, e közlés óta eltelt közel négy esztendő után, tehát a jelenlegi sajtóhelyzetben sajnos, csak arra tudunk következtetni, hogy az említettek vonatkozásában kevésbé történt pozitív változás, sőt, számos konkrétum arra figyelmeztet, a korábbiaknál is aggasztóbbak a tömegtájékoztató teljesítményei, amelyeket esetenként az **ordító lojalitás**, a **részrehajlás**, a túlzott **egyoldalúság**, máskor a **bagatellizálás**, a **hiányos tényközlés**, vagy a **teljes elhallgatás** jellemez, s persze korántsem ritkán a **bulvár szenzációkeltés** és **felületesség** is. Bár az vitathatatlan, hogy a nyomtatott újságokból, a rádiókból, a tévécsatornákból, meg az internetes portálokból szinte áradnak a különféle információk, de szinte annyiféle tartalommal, nézetből és szándékkal, ahány szerkesztőség közreadja azokat. **Az efféle sokszínűséggel azonban alig tud mit kezdeni az egyszerű olvasó, néző, hallgató, akinek a fejében jobb híján csak egy zűrzavar képződik a múltunkról, a jelenünkről és a jövőnkről. A kevésbé türelmes ember ilyenkor jelenti ki: elegem van az egészszől, ami az országunkban és a világban zajlik!**

A sajtó mostani világáról, annak háttereiről különféle vélemények vannak a társadalom berkeiben. Egyesek arról beszélnek, hogy a **sajtószervek szakmai vezetőinek politikai elkötelezettsége** határozza meg, miről írhatnak, szólhatnak az ottani újságírók. Mások szerint a **sajtószervek munkáját lehetővé tevő anyagi források gazdáinak székértábori hovatarozása** dönt arról, milyen irányultságú cikkeket, riportokat, glosszákat készíthetnek az alkalmazott munkatársak. Többek úgy gondolják, **az olvasottság, a hallgatottság, illetve a nézettség hajszolása a vezérlő törekvés számos médiumnál, ahol a manipulált tartalom tömeghatása fontosabb az igazság, a kristálytisza ténszerűség nyilvánosságra hozatalánál, ami nem mindig jelenti a piacképes keresletet.** Jó néhányan vélik úgy, hogy az úgynevezett **vállalkozói újságírás** rendje-gyakorlata sem segíti a szabad, pártatlan sajtó működését, amikor a szerző **egyéni kapcsolatok-megrendelések szolgálatában ad közre úgymond dicshimnuszokat** egyes cégekről, amelyek hiányosságai, hibái ilyenkor nem kerülhetnek elő.

Szerkesztőségünk, amely a rendszerváltás veszteseinek, vagyis a hazai lakosság körülbelül kétharmadának szánja írásait, az előzőleg felvázolt körülményekre tekintettel, ez évtől kezdve igyekszik jobbitani a bevezetőben említett **szakmai alulteljesítés** arányait, amikor vállalja, hogy ezentúl az oknyomozás, meg a tényfeltárás igényével foglalkozik az országunkban, s a külföldön történekekkel, de nemcsak azok részleteinek és ellentmondásainak propagálásával, hanem a lehetséges megoldások keresésével is. Persze, a bölcsék köve nincs a mi birtokunkban sem, ám az igazságérzetünkkel párosult józan eszünk elég muníciót jelenthet a kivezető utak felvázolásához.

Mint köztudott, a 2014-es esztendő utolsó hónapjaiban, valamint a tavalyi év elején a fővárosban és számos vidéki településen lezajlott tüntetéseken elhangzott kemény bírálatok során világosan elhangzott: a bajbajutott tömegeknek nemcsak a különböző kormányokkal van bajuk, hanem az elmúlt 25 évvel is, amely nem előre vitte, hanem stagnáltatta, mi több, tovább nehezítette százezrek-milliók életét. Ezért alakult ki sokak álláspontja arról, hogy mi tulajdonképpen **lejtmenetben** vagyunk, mert amin járunk, az **tévíút**. Következésképpen, felmerült a regnáló rendszer gyökeres átalakításának, megváltoztatásának igénye. Hát eme alternatívákkal is foglalkozunk majd ez elektronikus oldalainkon, emlékeztetve arra is, amikor a korábbi, közösségi társadalmunkban számos olyan mechanizmusokat alkalmaztunk, amelyek mostanság is követhetők lennének.

Természetesen várjuk olvasóink ötleteit, témajavaslatait, eseti beszámolóit névvel, jeligével, vagy anélkül, de mindenképpen hitelt érdemlően! Az ilyen forrásokból származó értesülések,

történések, információk, a SAJTÓPOSTA rovatunkban kapnak helyet. Nagyobb horderejű ügyekben megkérjük az illetékesek véleményét is, amelyeket szintén közreadunk. Lesz állandó rovatunk, amelyben a közvélemény hangját tolmácsoljuk, BESZÉLGETÉS AZ ÁTLAGEMBERREL címen. Helyet kapnak internetes hasábjainkon a parlamenten kívüli politikai és civil erők álláspontjai is. Amit e fórumaink révén szeretnénk elérni az, hogy az ország közösségének szekere minél nagyobb összefogással menjen előre és lehetőleg egy irányban haladva, úgy hogy azzal Európa és a világ több része is egyetértson!

Még annyit:

Világhálós népújságunk, a **FÜGGETLEN MAGYARORSZÁG** az első, nyomdai megjelenésétől, tehát 1993 augusztusától kezdve nyílt fórumként használta az 1991 tavasza óta a rászorulóknak érdekvédelmét szolgáló szervezetünk, a nyilvántartásba vett **Független Népképviseleti Szövetség /FÜNÉSZ/ Civil Panaszügyi Szolgálat**-ához érkezett lakossági jelzéseket, észrevételeket, közérdekű bejelentéseket, panaszokat és javaslatokat. E közösségünk 2005 tavaszától már nem bejegyzett formában, csupán a **2011. évi CLXXV. törvény 5. §-a** szerint tevékenykedik, ám most is működteti az említett **Szolgálat**-át, ami azt jelenti, az oda érkező egyéni, vagy közösségi vonatkozású információkat továbbra is feldolgozzuk a sajtómunkánkban.

Végezetül leszögezzük, hogy az imént említett sajtóbéli vállalt feladataink teljesítése során az ismert jogi és szakmai elvárásokra, lehetőségekre is döntően leszünk tekintettel, amelyek a következők:

Részletek **Magyarország Alaptörvényének IX. cikkéből:**

- (1) Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.
- (2) Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit.

Részletek **a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvényből 9. §-ából:**

Az állami és önkormányzati szervek, intézmények, tisztségviselők, a hivatalos és közfeladatot ellátó személyek, valamint az állami vagy önkormányzati többségi tulajdonban lévő gazdasági társaságok vezetői – a szükséges felvilágosításoknak és adatoknak a médiatartalom-szolgáltatók számára, megfelelő határidőben történő rendelkezésére bocsátásával – a közérdekű adatok nyilvánosságáról, illetve az információszabadságról szóló jogszabályok keretei között kötelesek elősegíteni a médiatartalom-szolgáltató tájékoztatási feladatának elvégzését.

Ugyanezen **törvény 10. §-a** így rendelkezik:

Mindenkinek joga van arra, hogy megfelelően tájékoztassák a helyi, az országos és az európai közélet ügyeiről, valamint a Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről. A médiarendszer egészének feladata a hiteles, gyors, pontos tájékoztatás ezen ügyekről és eseményekről.

Részletek **a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvényből:**

3. § Magyarországon a médiaszolgáltatások szabadon nyújthatók, a sajtótermékek szabadon közzétehetők, az információk és a vélemények a tömegkommunikációs eszközök útján szabadon továbbíthatók...

7. § (1) A médiaszolgáltatók, a sajtóterméket kiadók, a kiegészítő médiaszolgáltatást nyújtók, a műsorterjesztők az e törvény hatálya alá tartozó tevékenységek végzése során a jóhiszeműség és a tisztesség követelményének megfelelően, e törvényben meghatározottak szerint kötelesek egymással és a nézőkkel, hallgatókkal, olvasókkal, felhasználókkal, előfizetőkkel kölcsönösen együttműködve eljárni.

Részletek az **Alkotmánybíróság 7/2014. (III. 7./** számú Határozatából:

10. pont: A szólásszabadság... szerint a vélemények szabad kinyilvánítását az igazság keresésének érdekében kell biztosítani, mivel az igazság az ember számára csakis a nézetek, a gondolatok szabad ütköztetése során képes megmutatkozni.

19. pont: ...A sajtószabadság, amely felöleli valamennyi médiatípus szabadságát, kitüntetett helyet foglal el az Alaptörvény alapjogi rendjében, mivel a sajtó a véleménynyilvánításnak, a véleményformálásnak és a véleményalkotáshoz nélkülözhetetlen információszerzésnek az eszköze, amelynek egyik legfontosabb alkotmányos küldetése a közügyek alakulásában releváns körülmények bemutatása...

25. pont: ...A közügyekkel kapcsolatos tények, információk közlésének fokozott védelme kiváltképp vonatkozik a sajtó működésére, mivel a sajtónak alkotmányos küldetése, hogy a közügyek alakulására befolyással lévő történéseket, körülményeket, összefüggéseket feltárja, és a nyilvánosság tudomására hozza. A média szabad tájékoztató tevékenysége a modern demokratikus nyilvánosság legfontosabb alkotóeleme, ezért központi jelentősége van annak, hogy a sajtó bizonytalanság, megalkuvás és félelem nélkül láthassa el ezt a feladatát...

29. pont: ...A sajtótól elvárható magatartás mindenekelőtt a közölt információk valóságának ellenőrzésére vonatkozik. A média kötelezettsége abban áll, hogy a tőle szakmai szabályai alapján elvárható körültekintéssel felderítse a nyilvánosságra hozandó hírek, beszámolók, elemzések valóságtartalmát, és a megállapított információkról a nyilvánosságot – a megtévesztést nélkülöző szerkesztéssel – tájékoztassa...

48. pont: ...A sajtónak... alkotmányos küldetése, hogy a közhatalom gyakorlóit ellenőrizze, aminek szerves részét képezi a közügyek alakításában résztvevő személyek és intézmények tevékenységének bemutatása és – akár rendkívül éles hangú – kritikája...

Részletek a **MÚOSZ Etikai Kódex**-éből:

* Az újságírónak etikai kötelessége védelmezni, mindennapos munkájában érvényesíteni a sajtó, a nyilvánosság szabadságát, teljesíteni az információ áramlásával kapcsolatos szakmai feladatait...

* Az újságíró és szerkesztő írásban, online alkotásban, műsorban szándékosan vagy gondatlanságból valótlanosságot nem állíthat, köteles a tényeket és adatokat az adott helyzetben elvárható gondossággal ellenőrizni.

* A korrekt tájékoztatást sérti, és ezzel etikai vétséget követ el, aki akadályozza a valóság feltárását, illetőleg... megnehezíti annak kiderítését...

* Az újságíró nem maradhat semleges, ha a demokratikus értékek védelméről van szó.

Kecskemét, 2016. január 1.

Velkei Árpád
főszerkesztő

INFORMÁLJA, KÉRDEZZE, OLVASSA
a rendszerváltozás veszteseinek készülő
VILÁGHÁLÓS NÉPÚJSÁGUNKAT,
a
FÜGGETLEN MAGYARORSZÁGOT!

Internetes cím: www.fuggetlenmagyarorszag.hu

E-mail cím: fuggetlenmagyarorszag@fuggetlenmagyarorszag.hu

Levélcím: **6000 Kecskemét, Tinódi u. 6. B/IV/26.**